

APARTHEIDIN POLTTOPISTE

n:o 31

Maaliskuu 1993

Neuvottelut käyntiin

ANC:n ja hallituksen välisistä kahdenkeskisten neuvottelujen tuloksena siirtymäkauden ääriviivat alkavat selkiintyä. Kyseessä on ehdotus, joka pyrkii paneutumaan juuri niihin ongelmakohtiin, jotka johtivat umpikujaan viime vuoden toukokuuisessa Codesassa (Convention for Democratic South Africa).

Tähän on päästy, koska eräistä perustavaa laatua olevista periaatteista on päästy sopimukseen:

- Suvereeni perustuslakia säätävä neuvosto, jota sitoo vain demokraattiset perustuslakiin liittyvät periaatteet.
- Näihin periaatteisiin ei kuulu ns. vallanjako.
- Perustuslakia säätävä neuvosto päättää vallasta, toiminnoista, rakenteista ja alueiden rajoista.
- Neuvostossa tehdään päätöksiä 2/3 enemmistöllä.

Skenaarion ytimessä on myös uuden perustuslain säätämisen jälkeinen kansallisen yhtenäisyyden hallitus. Suhteelliseen edustukseen perustuvana se heijastaa valitsijakunnan tahtoa. Sen päätöksentekokäytäntöön sisältyy 2/3 enemmistö hallituksessa ja presidentin tietyt valtaoikeudet. Muutoin presidentti, jonka on tultava eniten ääniä saaneesta puolueesta, toimii oman toimivaltansa puitteissa.

Vaikka tämä ehdotus sisältääkin enemmistövallan ainekset, siihen sisältyy tiettyjä rajoituksia uuden perustuslain alaisiin leihin asti. Kumpikin osapuoli on joutunut tekemään kompromisseja.

Suurin osa ANC:n periaatteellisia vaatimuksia perustuslakia säätävän neuvoston suvereenisuudesta ja demokraattisesta siirtymäkaudesta on hyväksytty. Se oli ANC, joka ehdotti kansallisen yhtenäisyyden hallitusta.

Päättyessään sellaisesta hallituksesta ANC:n toimeenpaneva komitea piti jällelrakentamisen kysymystä kaikkein tärkeimpänä. Ministerien salkkujako on demokratisointiprosessin kannalta tärkeä. Mutta kaikkein tärkein on tavallinen kansa. Sen täytyy tuntea muutos jokapäiväisessä hankalassa elämässään.

Kansallispuolue väittää kansallisen yhtenäisyyden hallituksen olevan juuri sitä, mitä se on kaiken aikaa tarkoittanutkin "vallanjaolla". Todellisuudessa kuitenkin

tällaisen järjestelyn pysyvyys, kiertävä presidenttiys ja vähemmistön veto-oikeudet on heitetty yli laidan.

Oli miten oli, kokonaisuudessaan skenaarion tulisi helpottaa monipuolueneuvotteluja. Mutta olisi tyhmää odottaa niistä helppoja.

On odotettavissa, että hallitus tuo alkuperäisiä tavoitteitaan neuvotteluihin takaovesta. Tämä on aika ilmeistä yrityksissä vähentää vaaleja edeltävien rakenteiden toimeenpanevaa valtaa. Puolueettoman hallituksen nimittäminen South African Broadcasting Companylle (Yleisradioyhtiö) on vastatuulella Kansallispuolueen yrittäessä säilyttää kontrollinsa tästä kaikille kuuluvasta elimestä.

On myös odotettavissa, että Inkathan Vapauspuolue, Bobhuthatswana, Ciskei ja valkoiset äärioikeistolaiset vaativat mahdottomia kaikissa mahdollisissa tilanteissa.

Siksi kaikkien demokraattisten voimien tulisi valmistautua tukahduttamaan alkuunsa kaikki pyrkimykset häiritä ja viivyttää prosessia.

Mayibuyen pääkirjoitus maaliskuu 1993

Kansallisen yhtenäisyyden hallitus?

Hallituksen ja ANC:n neuvotteluryhmien välillä viime viikolla aikaansaatua sopimus on aiheuttanut melkoisen hämmennyksen.

Ongelmana on se, että "vallanjako" on räjähdysaltis käsite, joka tässä herkässä pelissä merkitsee eri asioita eri pelaajille. Kuten myös sana "deal" (= kauppa, sopimus), joka tuo mieleen jotain pahanenteistä liikehdistää verhojen takana.

Kun tähän vielä lisätään tiedotusvälineiden taipumus yksinkertaistaa ja Mangosuthu Buthelezin taipumus dramatisoida, niin edessämme on ainekset siihen hämmennykseen, joka voi viivyttää neuvotteluprosessia.

Tosiasiat ovat joka tapauksessa seuraavat:

Kansallispuolueen ja ANC:n välillä ei ole mitään sopimusta vallanjaosta viideksi vuodeksi. Sitä vastoin on olemassa vielä

ratifiointia vailla oleva sopimus, jonka mukaan Kansallispuolue ja ANC kannattavat "kansallisen yhtenäisyyden hallitusta", johon kuuluvat kaikki puolueet, jotka voitavat yli 5 tai 10 prosenttia äänistä Etelä-Afrikan ensimmäisissä yksi henkilö/yksi ääni vaaleissa. Mikä on aivan eri asia.

Ideana on se, että tämä monesta puolueesta muodostuva kansallisen yhtenäisyyden hallitus johtaisi maata viisivuotisen siirtymäkauden ajan ennen normaalia enemmistövaltaa.

Toinen tosiasia on se, ettei tämä sopimus sido ketään muita. Itse asiassa tällä hetkellä se on vain kahden neuvotteluryhmän aikaansaama ehdotus, joka on esiteltävä heidän johtajilleen; de Klerkille ja hänen hallitukselleen ja Nelson Mandelalle ja hänen toimeenpanevalle elimelleen. Heidän täytyy vielä keskustella siitä, ehkä muuttaa sitä ja lopulta ratifioida se (suom. huom. ANC:n toimeenpaneva komitea on hyväksynyt ehdotuksen).

Eikä se vielä silloinkaan sido ketään muita. Se on edelleen yksinkertaisesti noiden kahden järjestön välinen sopimus, joka pyrkii voittamaan aiemmat erimielisyydet ja jonka taakse ne yrittävät taivutella muut monipuolueneuvotteluihin osallistuvat. Monipuolueneuvottelut ovat yhtäläisesti avoinna muiden osapuolten muille ehdotuksille.

Koska viime toukokuun Codesa 2. (Convention for Democratic South Africa) hajoamisen syynä olivat juuri Kansallispuolueen ja ANC:n väliset erimielisyydet, olisi nyt kuvitellut, että kaikki olisivat olleet tyytyväisiä kun nämä kaksi ovat nyt päässeet sopimukseen. Tarkemmin sanottuna siis kaikki, jotka ovat edelleen kiinnostuneita pääsemään sopimukseen.

Mutta asian todellinen ydin on siinä, että ehdotus on ilmeisen reilu kaikille. Se on ehdotus kaikille, joilla on merkityksellistä kannatusta yhteistyöstä kansallisen yhtenäisyyden hallituksessa viiden vuoden ajan siirtymävaiheen helpottamiseksi, (lähinnä) valkoisten nopeisiin muutoksiin kohdistuvien pelkojen voittamiseksi ja toivottavasti kansallisen yhtenäisyyden tunteen rakentamiseksi tässä traagisesti jakautuneessa maassa ennen siirtymistä todelliseen ja normaaliin demokratiaan.

Ideana on, että jokainen puolue olisi kansallisen yhtenäisyyden hallituksessa edustettuna suhteessa vaaleissa saamaansa

äänimäärään. Eniten ääniä saaneella olisi siis eniten hallituksen jäseniä ja se myös nimittäisi presidentin, jonka valta olisi rajoitettu. Muut puolueet saavat paikkoja kannatuksensa perusteella. Kaikki voivat vaikuttaa hallituksen päätöksiin.

Siitä voi tulla Kansallispuolueen ja ANC:n välinen sopimus vallanjaosta vain, jos kaikki muut puolueet jäävät alle 5 tai 10 prosentin äänimäärän — varsinaisen minimirajan määrittely on jätetty päätettäväksi myöhemmin.

Buthelezin raivolle ei ole mitään loogista syytä. Jos hänen puolueensa saa tarvittavat 5 tai 10 prosenttia äänistä, pääsee se mukaan kansallisen yhtenäisyyden hallitukseen. Jos se jää tämän alle, ei se ansaitsekaan olla mukana.

PAC (Pan Africanist Congress) ja muut radikaalit ovat ryhmä, jonka protestit ovat poliittisessa mielessä loogisempia. Ne yrittävät esittää vallankumouksellisia oikeaoppineita, jotka eivät hyväksy kompromisseja. Niiden poliittinen tulevaisuus riippuu siitä, kuinka hyvin ne pystyvät hyödyntämään pettymyksiä mustassa yhteisössä, väistämättömiä täyttymättömistä odotuksista johtuvia kriisejä ja minkä tahansa apartheidin jälkeisen hallituksen kykenemättömyyttä tuottaa välittömästi vaurautta huono-osaisille.

Niiden strategia on tuomita neuvottelijat vapautustaistelun pettureiksi. Tässä on tulevaisuuden poliittisen taistelun eturintama ja linjoja vedetään nyt.

Kansallispuolueella on samanlaisia ongelmia omien kovan linjan edustajien kanssa, jotka syyttävät sitä afrikaanereiden eloonjäämismahdollisuuksien pettämisestä. Sukupolvi toisensa jälkeen afrikaanerit on kasvatettu uskomaan siihen, että enemmistövalta tarkoittaa samaa kuin kansallinen itsemurha. Nyt enemmistövalta on näköpiirissä.

Juuri tämä tekee "vallanjako" -käsitteen niin herkäksi. Presidentti de Klerkin toimille se on toiminut puolustusnaamiona. Hän on selittänyt joukoilleen, ettei hyväksy enemmistövaltaa vaan "vallanjako" -järjestelmän tai pysyvän koalitiiovallan, jossa he ja muut vähemmistöt voivat jatkossakin päättää omasta kohtalostaan.

Mandelalle "vallanjako" merkitsee juuri päinvastaista — sitä, että hän on hylännyt koko mustien vapautustaistelun johtotähden, enemmistövallan, ja tyytynyt johonkin vähempään, jossa valkoinen vähemmistö pysyy estämään todellisen muutoksen ja säilyttämään apartheidin epätasa-arvoisuuden.

Joten meillä on kompromissi — kansallisen yhtenäisyyden hallitus viideksi vuodeksi. Kysymys siitä tarkoittaako se

ANC:N SKENAARIO SIIRTYMÄKAUDESTA

Vaihe
1

Neuvottelujen valmistelukokous

-kaikki osallistuvat suunnittelemaan neuvottelujen uudelleenkäynnistämistä

Vaihe
2

Monipuolueneuvottelut

Siirtymäkauden toimeenpaneva neuvosto

- varmistaa tasapuolinen poliittinen vapaus ja vaalien vapaus ja rehellisyys

Riippumaton vaalikomissio

- järjestää ja valvoo vaaleja

Riippumaton mediakomissio

- varmistaa valtion omistamien tiedotusvälineiden puolueettomuus

Vaihe
3

Vaalit

Perustuslakia säätävä neuvosto

Koostumus:

- 1/2 kansallisilta listoilta
- 1/2 alueellisilta listoilta
- * päätökset 2/3 enemmistöllä
- * laatii ja hyväksyy uuden perustuslain
- * omaa täyden vallan perustuslain, kansalaisten perusoikeuksien ja päättää vallasta toiminnoista

Kansallisen yhtenäisyyden hallitus

Koostumus:

- * perustuslakia säätävän neuvoston yksinkertaisella enemmistöllä valitsema presidentti
- * vaaleissa yli 5% äänistä saaneet puolueet edustettuna suhteessa saatuun äänimäärään
- * yleisesti presidentillä on toimeenpanovalta
- * erityisissä kysymyksissä päätöksiin vaaditaan 2/3 enemmistö

Vaihe
4

Uuden perustuslain hyväksyminen

Perustuslakia säätävä neuvosto jatkaa
Parlamenttina

Väliaikainen hallitus jatkaa
Kansallisen yhtenäisyyden ja jälleenrakentamisen hallituksena

- ottaa käyttöön uuden perustuslain
- prioriteettina jälleenrakennuksen ja valtion instituuttien muutoksen ohjelma

Vaalit

- pidetään viimeistään 5 vuoden kuluttua perustuslakia säätävän neuvoston vaaleista. Tässä vaiheessa kansallisen yhtenäisyyden hallituksen korvaa uuden perustuslain mukainen enemmistöhallitus

vallanjakoa vai ei, ei niinkään liity sanojen kirjaimelliseen merkitykseen vaan niihin merkityksiin, joita sille on annettu kummallakin puolella. Juuri tästä johtuu se häitäisten kieltojen ja vastakieltojen sarja, jossa Kansallispuolue väittää ANC:n hyväksyneen vallanjaon, minkä ANC taas kiihkeästi kieltää.

Kutsutaanpa sitä millä nimellä tahansa, suunnitelma on tarpeeksi selkeä; se on väliaikainen järjestely, joka pyrkii pelastamaan kummankin kunnian. Se sattuu myös

olemaan ainut käytännöllinen tie eteenpäin. Ainut vaihtoehto on palata loputtomaan taisteluun siitä kuka perii tuhotun maan rautat.

Vain ne, joiden perspektiivi on liian kapea kansallisen hyödyn ymmärtämiseksi — lahkolaiset, vainoharhaiset, opportunistit ja vallankumoukselliset pellet — saattavat unelmoida jälkimmäisestä vaihtoehdosta.

The Star 17.2.1993

Toivo herää väkivallan vähetessä

Väkivallan huomattava väheneminen Transvaalissa johtuu muun muassa paikallisten riitojenselvittelykomiteoiden menestyksellisestä toiminnasta, jonka puitteissa jopa asuntoloiden asukkaat työskentelevät yhdessä rauhan hyväksi.

Transvaalin asuntoloita, junia ja townshippejä jo kaksi vuotta riivannut väkivalta näyttää olevan vähenemään päin. Sowetossa ei ole tapahtunut yhtäkään poliittisista konflikteista johtuvaa välikohtausta tämän vuoden puolella, eikä yhteenkään junaan ole hyökätty Reefin alueella tässä kuussa (helmikuussa).

Useimmat kommentaattorit uskovat massamurhien ja väkivaltaisten poliittisten konfliktien vähenemisen johtuvan niin presidentti FW de Klerkin viime vuoden lopun iskusta "kolmannen voiman" elementteihin puolustusvoimissa kuin yhteisistä pyrkimyksistä saada kansallinen rauhansopimus toimimaan.

ANC:n edustaja Vusi Gunene sanoi: "Tammikuun aikana Sowetossa ei sattunut yhtäkään poliittista väkivaltatapausta, moista ei ole tapahtunut kahteen ja puoleen vuoteen."

Riippumattoman ihmisoikeusjärjestön (Human Rights Commission, HRC) tilastojen mukaan viiden kuukauden aikana viime vuoden huhtikuusta lokakuuhun, PWV:n (Pretoria-Witwaterstrand-Vereeniging) alueen asuntoloissa ja niiden liepeillä tapahtui 125 välikohtausta, joissa kuoli 204 ihmistä. Vastaavana aikana lokakuun alusta tähän päivään on tapahtunut 45 välikohtausta, joissa on kuollut 33 ihmistä. HRC:n johtaja Safoora Sadek huomautti kuitenkin, että joului- ja tammikuu on perinteisesti rauhallisempaa aikaa ja tämä on kyllä huomioi-

Riippumattomat tarkkailijat, poliisin edustajat ja ANC:n virkailijat ovat yhtä mieltä siitä, että huima lasku välikohtausten määrässä johtuu pitkälti kansallisesta rauhansopimuksesta ja ennen kaikkea paikallisten riitojenselvittelykomiteoiden menestyksekkäästä ruohonjuuritason toiminnasta.

CASEn (Community Agency for Social Enquiry) johtaja Mark Orkin sanoi, että puolustusvoimien salaisiin operaatioihin kohdistunut puhdistus auttoi selvästi väkivallan kierteen katkaisemisessa, mutta että matalan profiilin konfliktit jatkuvat edelleen townshipeissä.

"Erittäin tärkeä tekijä oli de Klerkin kenraaleihinsa kohdistama hyökkäys, koska se helpotti vastatoimien onnistumista. Enää niitä ei sabotoida epäilyttävillä voimilla,

jotka eivät enää tunnu nauttivan hallituksen varauksetonta tukea. Se kabinetin osa, joka on mieluummin tekemisissä ANC:n kanssa kuin provosoi levottomuuksia apulaistensa kautta, on voittanut. Eräiden elementtien strategia ANC:n vastaisen allianssin kokoonkylämisestä on vastatuulella vaikka toisaalta kuitenkin edelleen luotetaan lievemman väkivallan sekoittavan ANC:n vaalikuvioita," sanoi Orkin

Viime vuoden aikana tuli julki sarja paljastuksia, joiden mukaan puolustusvoimien tiedustelupalvelun sisällä jotkut olivat aktiivisesti yhteistyössä Inkathan virkailijoiden kanssa tarjotessaan Transvaalin asuntoloiden zulu-taistelijoille koulutusta ja aseita.

Inkathan korkea-arvoinen virkailija Bruce Anderson vahvisti paljastukset pian sen jälkeen kun oli tullut karkotetuksi Etelä-Afrikasta paljastuttuaan olleensa sekaantunut laittomiin aseostoihin Mozambikista Etelä-Afrikkaan. Andersson antoi lausunnon, jossa hän sanoi puolustusvoimien ja Inkathan virkailijoiden toimineen yhteistyössä Transvaalin townshippien levottomuuksien luomisessa. Sekä Etelä-Afrikan puolustusvoimat että Inkatha on kiistänyt Anderssonin väitteet.

ANC:n edustaja Ronnie Momoepa oli myös sitä mieltä, että paljastukset ja "kolmannen voiman" aktiviteettien lisääntynyt tarkkailu on luonut ilmapiirin, joka on ollut otollinen kiistojen selvittelylle. "Se, että Goldstone teki ratsiansa ja löysi dokumentteja paransi kenraali Pierre Steyn (de Klerkin nimittämä tutkija) asemaa ja oli lopun alku puolustusvoimien kolmannen voiman toimille."

Casen apulaisjohtaja David Everatt oli hieman varovaisempi: "Boipatongin ja Swanievillen kaltaiset massamurhat ovat toivottavasti ohi, mutta ihminen tai kaksi tapetaan edelleen joka viikko. Matalan profiilin konflikti on edelleen läsnä. Hallituksen strategia mustien poliittisen elämän horjuttamiseksi on edelleen läsnä. Jollei ihmisten kaltereiden taakse saamisen suhteen tapahdu muutoksia, ei mikään muutu. Emme ole vielä saavuttaneet rikollisten tuomitsemisessa edes kaksinkertaisia lukuja vaikka tuhansia on tapettu. Goldstonella ei ole edelleenkaan valtuuksia panna ihmisiä kaltereiden taakse," sanoi Everatt.

Reefin alueen asuntoloiden asukkaat ovat osallistuneet useisiin ruohonjuuritason aloitteisiin väkivallan lopettamiseksi. Johannesburgin asuntoloiden asukkaiden rauhanaloite -ryhmittymän alustavaan kokoukseen osallistuneet miehet eivät olleet halukkaita tekemään numeroa poliittisista suuntauksistaan, paikalla oli sekä ANC:n että Inkathan tukijoita. "Tärkeintä on se, että

olemme kaikki saman maan miehiä. Emme me halua puhua poliittisista suuntauksistamme. Loppujen lopuksi meillä on kaikilla kuitenkin sukulaisia jokaisesta ryhmästä," sanoi Jacob Dhlomo, Jeppe-asuntolan asukki.

Aloite tähän toimintaan tuli asukkailta itseltään, he ovat lopen väsyneitä kaikkeen siihen väkivaltaan, joka on tehnyt heidän elämänsä sietämättömäksi. Selbyn rauhankomitean johtaja German Mlatsheni sanoo: "Kaiken tulee tulevaisuudessa perustua yhteisymmärrykselle siitä, että asuntoloiden asukkaat ovat omistautuneet rauhalle."

Rauhanaloitteissa on osallisena toistaiseksi noin 30 asuntolaa, joihin kuuluvat mm. Denver, Mzimhlope, City Deep, Kelvin, Orlando Power Station, Dube, Antea ja Van Beck.

Tämä ei ole ainut PWV:n alueen asuntoloiden rauhanaloite. Etelä-Afrikan poliisin edustaja Eugene Opperman sanoi suuren kunnian draamaattisessa väkivaltaisuuksien vähenemisessä kuuluvan paikallisille johtajille. "Jotkut riitojenselvittelykomiteoista tekivät todella hyvää työtä," hän sanoi.

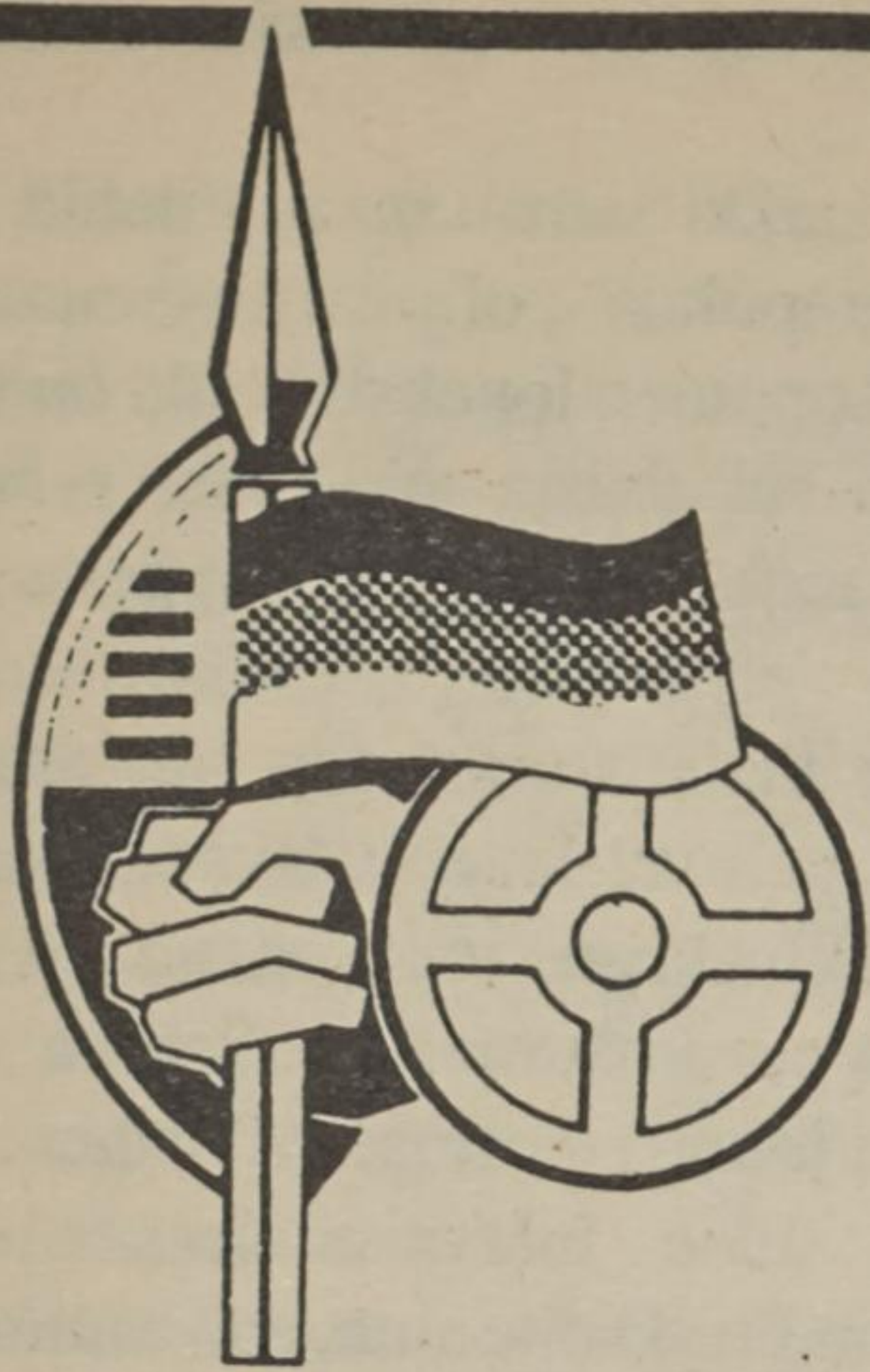
Rauhatoiminnan (Peace Action) edustaja Venitia Govender toisti: "Viimeisten kuukausien aikana Transvaalin asuntoloiden asukkaiden yhdistys (Transvaal Hostel Residents Association, THRA) on toiminut asuntoloiden lähistöllä asuvien ihmisten kanssa yhteistyössä. Tämä on tapahtunut ANC:n ja THRA:n viime vuonna solmiman sopimuksen johdosta, jossa keskityttiin väkivaltaan ja asuntoloiden asukkaiden integroimiseen asuntoloita ympäröivään yhteisöön.

Inkathan edustaja Suzanne Vos ja useat asuntoloiden asukkaat ovat yhtä mieltä siitä, ettei väkivallan väheneminen ole viime-syksyisen ANC:n ja hallituksen solmiman sopimuksen ansiota. Kun heiltä kysyttiin onko rauhan tulon vaikuttanut sopimuksessa sovitut asuntoloiden aitaamiset, traditionaalisten aseiden takavarikoinnit tai poliisin ratsiat, vastaukset olivat yksimielisiä: "Mitkä aitaamiset? Mitkä ratsiat?"

Vos sanoo: "Selkeät hyökkäykset asuntoloihin ovat vähentyneet... ANC on taktisesti siirtänyt aseensa, ammuksensa ja koulutetut murhaajansa Nataliin."

Väkivallan ja sovittelun tutkimuksen keskuksen johtaja Lloyd Vogelmann sanoi, että näyttää siltä, kuin "ANC:n ja Inkathan välisen väkivallan intensiteetti olisi siirtynyt Nataliin seurauksena siitä, että Inkatha on antanut periksi joissain koko maata koskevissa kunnianhimoisissa suunnitelmissaan ja keskittynyt toimimaan Natalissa, missä sillä on enemmän kannattajia".

Weekly Mail 26.2.-4.3.1993

Tarkkailijat jatkavat tehtäväänsä

Etelä-Afrikassa olevat kansainväliset tarkkailijaryhmät aikovat jatkaa tehtäväänsä. Ulkomaisten diplomaattien mukaan tätä pyysi presidentti de Klerk, joka ei alun perin ollut alkuunkaan innostunut kansainvälisistä tarkkailijoista.

- 12-jäseninen Brittiläisen Kansainyhteisön ryhmä vahvisti, että sen joukot ovat päättäneet jatkaa tehtävää ainakin kolmella kuukaudella. Ryhmä saapui viime lokakuussa ja sen tarkoitus oli poistua maasta maaliskuun lopussa. Ryhmään kuuluu kanadalainen liittovaltion poliisi, australialainen rikostutkija, eläkkeellä oleva nigerialainen kenraali ja ghanalainen tuomari sekä lakimiehiä ja poliiseja.
- 50-hengen vahvuinen YK:n joukko jää maahan ylimääräisiksi kuudeksi kuukaudeksi ja ryhmää kasvatetaan kymmenellä lisäjäsenellä. Alkuperäiseen joukkoon kuului YK:n sihteeristössä työskenteleviä virkailijoita, mutta täydennysjoukkojen mukana tulee henkilöitä, joilla on käytännön kokemuksia konfliktitilanteista. Koko ryhmän johtaja on Angela King.
- EY:n 15-hengen ryhmä viipyy maassa myöskin vielä kuusi kuukautta. Kuten YK:n ja Kansainyhteisön tapauksessa henkilökunnan lähettävät maat maksavat myös tarkkailijoiden kulut.

Näiden kolmen ryhmän kanssa tekemisissä olleiden virkailijoiden mukaan tarkkailijat ovat aikaansaaneet merkittävää, joskin huonosti huomioitua menestystä.

"Se, että Goldstone ei vain halua heidän viipyvän pidempään, vaan on vieläpä pyytänyt, että heitä sijoitettaisiin sellaisille avainalueille kuin Nataliin ja kwaZuluun kertoo kyllä jotain," sanoi englantilainen ulkoministeriön edustaja. "Vaikka väkivalta jatkuukin vielä, voisi tilanne olla huomattavasti huonompi ilman kansainvälisten tarkkailijoiden läsnäoloa."

SouthScan 18.3.1993

Pakotteiden "vastatoimia" suunnitellaan

ANC ja sen ystävät ulkomailla suunnittelevat keinoja apartheidin vastaisen liikkeen ja muiden vastaavien sympaattisesti suuntautuvien kansainvälisten painostusryhmien pestamiseksi pakotteiden aiheuttamien taloudellisten vaikutusten voittamiseksi aktiivisella kampanjalla investointien ja kaupan provosoimiseksi.

Lähtölaukaus tällaisten "vastatoimien" käynnistämiseen on se, että ensimmäisten demokraattisten vaalien päivämäärästä sovitetaan, väliaikaishallitus perustetaan ja muista siirtymäkauden järjestelyistä sovitetaan. Näin kerrottiin 650 kansainväliselle tukijalle ANC:n kansainvälisessä solidaarisuuskonferenssissa Johannesburgissa 19.-21.2.

Nairobissa, maaliskuun toisena päivänä ANC:n taloudellisen suunnittelun johtaja Trevor Manuel supisti ehdon koskemaan vaalien päivämäärän julistamista. Hän lisäsi, että suunnitelmia oli koordinoitu jäljellä olevien pakotteiden poistamiseksi. Hän sanoi ANC:n luottavan siihen, että Etelä-Afrikan demokraattisen muutoksen peruuttamattomuus on näköpiirissä.

Nämä muutokset ovat johtaneet vanhojen apartheidin vastaisten järjestöjen nimien sopeuttamiseen paremmin uuteen tilanteeseen. Yksi ensimmäisistä merkittävistä nimeänsä muuttaneista järjestöistä oli SADCC (Southern Africa Development Coordination Conference, joka perustettiin etulinjan maiden itseluottamuksen nostamiseksi ja niiden riippuvuuden vähentämiseksi Etelä-Afrikasta). Viime vuonna se tiputti nimilyhennyksestään yhden C:n, jolloin siitä tuli SADC (Southern African Development Community), minkä tarkoituksena oli avata ovi Etelä-Afrikan jäsenyydelle ja edistää muutenkin rajat ylittävää turisti-, koulutus-, kulttuuri-, liike- ja urheiluvaihtoa.

Viimeisin nimeään modifioinnut liike on Hollannissa päämajaansa pitävä AWEPA (Association of West European Parliamentarians for Action Against Apartheid), joka tiputti nimestään A:n tullakseen AWEPA:ksi (Association of European Parliamentarians for (Southern) Africa). Euroopan sisäisistä tapahtumista johtuen AWEPA laajentuu vastaanottamaan parlamentaarikkoja myös itäisestä Euroopasta ja vaikka se onkin edelleen omistautunut apartheidin täydelliseen poistamiseen, aikoo se keskittyä jatkossa ihmisoikeuksiin, demokratisointiin ja kehitykseen SADC:issa ja Etelä-Afrikassa.

Se luettelee parlamentarikkojen huomion tärkeiksi kohteiksi:

- Keskustelu demokratisoinnista ja ihmisoikeuksista.
- Tuki nuorille monipuoluedemokratioille kuten Namibialle, Mozambikille ja Sambiaalle.
- Vaalitarkkailijoiden ja äänestyskouluttajien lähettäminen Etelä-Afrikkaan, Mozambikiin jne.
- Kaikkien eteläisen Afrikan ihmisten sosioekonomisen aseman parantaminen.
- Euroopan ja eteläisen Afrikan kehitysyhteistyön parantaminen.
- Tutkimuksen ja keskustelun kehittäminen apartheidin jälkeisen ajan alueellisesta yhteistyöstä.

.....

Southern Africa Report 5.3.1993

Apartheidin Polttopiste on kuukausittain ilmestyvä julkaisu. Lehden voi tilata ANC:n toimistosta. Lehden tilaaminen ei maksa mitään, mutta lahjoituksia lehden tukemiseksi otetaan kiitollisuudella vastaan. Lehden tukiin numero on PSP 84477-4. Tämän lehtisen artikkelit ovat suoria lainauksia lehtileikkeistä, eikä niissä esitetyt mielipiteet välttämättä ole ANC:n mielipiteitä. Julkaistija: ANC, PL 336, 00531 HELSINKI.